

Universitatea Tehnică a Moldovei

**CENTRU DE ASISTENȚĂ ȘI
REINTEGRARE A VICTIMELOR
VIOLENȚEI, mun. CHIȘINĂU**

Student:

**Cotorobai Dileara
st. gr. ARH – 201**

Conducător:

**Rusu Ana
lector universitar**

Chișinău - 2026

ANNOTATION

Cotorobai Dileara. *Center for assistance and reintegration of violence victims, Chisinau*

Structure of the work: introduction, 3 sections, conclusions and recommendations, 76 pages of the main text (at least 60 pages), bibliography of 60 titles, 3 appendices. Total 91 pages.

Keywords: *assistance, aggression, femicide, prevention, protection*

Project objective: Developing the architectural and functional concept of an Assistance and Reintegration Center for victims of domestic violence, which would meet current requirements for safety, confidentiality and social reintegration

Main tasks:

- Development of an architectural and functional concept for a center for victims of domestic violence, based on safety, confidentiality, and social support.
- Establishment of design principles oriented toward the protection, comfort, and security of beneficiaries, through access control and efficient spatial organization.
- Efficient functional organization of the center through clear spatial zoning and optimization of internal circulation.
- Harmonious integration of the center into the urban context through a discreet and accessible architectural approach adapted to its social function.
- Creation of a contemporary architectural model intended for recovery and social reintegration, adaptable to other regions of the Republic of Moldova.

Methods used in the work: The work was conducted through a comprehensive approach, based on the study of theoretical sources and the regulatory framework, the comparative analysis of relevant case studies, and the investigation of the urban and social context. Functional and spatial analysis methods, as well as conceptual synthesis, were also applied to support the development of the proposed architectural solution.

Results obtained: Following the research and design process, an integrated architectural concept was developed for a support and reintegration center for victims of violence, adapted to functional, social, and security requirements. The proposed solution includes an efficient spatial organization, urban integration measures, and an architectural framework oriented toward the needs of beneficiaries, contributing to the strengthening of social infrastructure.

ADNOTARE

Cotorobai Dileara. *Centru de asistență și reintegrare a victimilor violenței, mun. Chișinău*

Structura lucrării: introducerea, 3 capitole, concluzii și recomandări, text de bază 76 pagini, bibliografie formată din 60 de titluri bibliografice, 3 anexe. Volumul total 91 pagini.

Cuvintele-cheie: *asistență, agresiune, femicid, prevenție, protecție*

Scopul proiectului: Elaborarea conceptului arhitectural și funcțional al unui Centru de asistență și reintegrare pentru victimile supuse violenței domestice, care să răspundă cerințelor actuale de siguranță, confidențialitate și reintegrare socială.

Obiectivele generale:

- Elaborarea unui concept arhitectural și funcțional pentru un centru destinat victimelor violenței domestice, bazat pe siguranță, confidențialitate și suport social.
- Stabilirea principiilor de proiectare orientate spre protecția, confortul și securitatea beneficiarelor, prin controlul accesului și organizarea eficientă a spațiilor.
- Organizarea funcțională eficientă a centrului prin zonarea clară a spațiilor și optimizarea circulațiilor interioare.
- Integrarea armonioasă a centrului în contextul urban printr-o arhitectură discretă, accesibilă și adaptată funcțiunii sociale.
- Crearea unui model arhitectural contemporan destinat recuperării și reintegrării sociale, adaptabil și în alte regiuni ale Republicii Moldova.

Metodele aplicate la elaborarea lucrării: Lucrarea a fost realizată printr-o abordare complexă, bazată pe studierea surselor teoretice și a cadrului normativ, analiza comparativă a unor exemple relevante și investigarea contextului urban și social. Au fost aplicate, de asemenea, metode de analiză funcțională și spațială, precum și de sinteză conceptuală, în scopul fundamentării soluției arhitecturale propuse.

Rezultatele concrete obținute: În urma procesului de cercetare și proiectare a fost dezvoltat un concept arhitectural integrat pentru un centru de asistență și reintegrare a victimelor violenței, adaptat cerințelor funcționale, sociale și de securitate. Soluția propusă include o organizare spațială eficientă, măsuri de integrare în contextul urban și un cadru arhitectural orientat spre nevoile beneficiarilor, contribuind la consolidarea infrastructurii sociale.

CUPRINS

INTRODUCERE	18
• Actualitatea temei și relevanța acesteia pentru domeniul arhitecturii	19
• Argumentarea alegerii sitului (<i>cu scheme situaționale, ridicarea topografică și fotofixarea terenului existent</i>)	21
• Scopul și obiectivele ale proiectului de absolvire	24
• Determinarea problemelor.....	24
• Analiza SWOT	25
• Structura lucrării	27
1. COMPARTIMENT ARHITECTURĂ	29
1.1. Studiul teoretic (<i>titlul se modifică după domeniul și tema</i>)	30
1.1.1. Clasificarea, sistematizarea tipologică la tematica proiectului	30
1.1.2. Cerințe tipologice de proiectare	33
1.1.3. Analiza experienței naționale și celei mondiale de proiectare la tematica proiectului. Proiecte analogii	35
1.2. Studiul urbanistic și plan general a centrului de asistență și reintegrare a victimilor supuse violenței	48
1.2.1. Scheme analizei urbanistice și concluzii	48
1.2.2. Planul general a centrului/complexului propus cu zonarea funcțională și amenajarea a teritoriului	53
1.3. Conceptul arhitectural și noutatea propunerii de proiect a centrului de asistență și reintegrare a victimilor supuse violenței	54
1.3.1. Compoziția și imaginea arhitecturală a centrului	54
1.3.2. Soluționarea spațial-planimetrică propusă cu zonarea funcțională pe niveluri	56
1.3.3. Tectonica și finisajul fațadelor clădirii, soluția coloristică	60

					UTM 0731.1 006 ME			
Mod.	Coala	Nr document.	Semnăt.	Data				
Elaborat.	Cotorobai Dileara				Centrul de asistență și reintegrare a victimilor supuse violentei, mun. Chișinău	Litera.	Coala	Coli
Conducator.	Rusu Ana						16	91
Consultant.	Ciobanu N.					UTM FUA ARH-201		
Consultant	Țurcanu N.							
Aprobat	Munteanu A.							

2. COMPARTIMENT CONSTRUCȚIA CLĂDIRILOR	61
2.1. Descrierea amplasamentului obiectivului.....	62
2.2. Date Generale. Indici tehnico-climaterici.....	62
2.3. Descrierea elementelor constructive.....	63
2.4. Măsuri de protecție a centrului.....	67
2.5. Calculul grinzii din beton armat.....	68
3. COMPARTIMENT ECONOMIA CONSTRUCȚIILOR	74
3.1. Aspecte teoretice ale eficienței proiectului investițional.....	75
3.2. Calculul și argumentarea a cheltuielilor investiționale.....	80
3.3. Calculul și argumentarea fluxurilor nete de numerar viitoare.....	82
3.4. Evaluarea eficienței economice a proiectului investițional.....	83
CONCLUZII	84
BIBLIOGRAFIE	86
• Cărți, monografii, manuale, articole științifice, teze de doctorat	86
• Cadrul legislativ-normativ: standarde, norme, regulamente	86
• Webografie.....	87
Anexe	90
Anexa 1	90
Anexa 2	90
Anexa 3	91
Anexa 4	92
Anexa 5	93

					UTM 0731.1 006 ME							
Mod.	Coala	№ document.	Semnat.	Data	Centrul de asistență și reintegrare a victimilor supuse violenței, mun. Chișinău			Litera.	Coala	Coli		
Elaborat.	Cotorobai Dileara											
Conducator.	Rusu Ana									17	91	
Consultant.	Ciobanu N.							UTM FUA ARH-201				
Consultant	Țurcanu N.											
Aprobat	Munteanu A.											

INTRODUCERE

Actualitatea temei lucrării de absolvire și relevanța acesteia.

Violența domestică rămâne una dintre cele mai dureroase și persistente probleme legate de drepturile omului în Republica Moldova, având efecte devastatoare asupra sănătății fizice, emoționale și sociale a victimelor, în special a femeilor.

Realitatea confirmată de datele statistice, este una alarmantă: aproape trei sferturi dintre femei (73%) au trecut prin cel puțin o formă de abuz din partea partenerului pe parcursul vieții. Cea mai frecventă este violența psihologică, raportată de 71% dintre femei, urmată de cea fizică, ce afectează 33% dintre ele – procente care depășesc cu mult realitatea din Uniunea Europeană. Studiul OSCE privind siguranța și bunăstarea femeilor confirmă că abuzul în familie este un fenomen des întâlnit în Republica Moldova, iar urmele lăsate de acesta sunt adânci și greu de vindecat [44]. Din păcate, lupta cu acest fenomen se lovește de o barieră culturală puternică: mai bine de jumătate dintre femei (55%) consideră încă abuzul o problemă privată, care trebuie ascunsă între pereții casei, o mentalitate de patru ori mai răspândită decât în UE, unde doar 14% mai cred acest lucru. Această izolare este accentuată și de o lipsă profundă de încredere în autorități. Același raport OSCE arată că mai puțin de 11% dintre victime cer ajutorul instituțiilor statului, din cauză că nu au încredere că poliția, asistenții sociali, justiția sau structurile de protecție a copilului le pot oferi o siguranță reală.

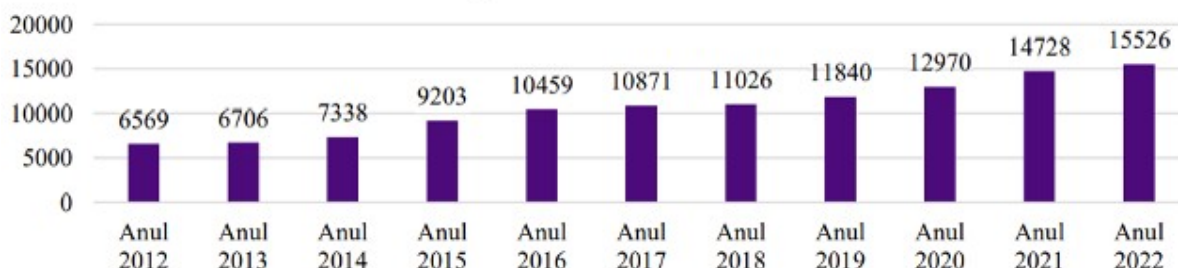

Fig 1 Dinamica adresărilor despre cazurile de violență în familie pe parcursul anilor 2012-2022

Sursa: *elaborat de autor în baza raportului poliției*

Rădăcinile acestei probleme sunt strâns legate de faptul că violența împotriva femeilor rămâne profund ancorată în mentalitatea patriarhală a societății din Republica Moldova, alimentând un dezechilibru accentuat în relațiile de gen [37]. Această disparitate structurală este confirmată și de datele oficiale: raportul anual al Avocatului Poporului arată că peste 75% dintre victimele infracțiunilor comise în familie sunt femei, ceea ce înseamnă că aproape 1.200 de femei suferă direct din cauza acestui fenomen. Această cifră copleșitoare scoate în evidență natura profund disproporționată a violenței în spațiul nostru național. În plus, realitatea este mult mai gravă în spatele ușilor închise, studiile relevând că doar 8,4% dintre femeile abuzate ajung să sesizeze autoritățile competente [40, 46]. Acest procent infim nu

face decât să scoată la iveală o subraportare masivă a fenomenului și, în același timp, limitele dureroase ale sistemului actual în a le asigura un acces real la protecție și siguranță [11, 12] .

Din perspectivă socială și arhitecturală, acest context impune necesitatea dezvoltării unei infrastructuri specializate. Soluția constă în dezvoltarea unui centru integrat, dotat cu spații sigure de cazare, dar și cu medii destinate consilierii psihologice, asistenței juridice și reintegrării comunitare. Un astfel de proiect are puterea de a răspunde direct suferinței reale a victimelor și de a preveni repetarea actelor de agresiune. Relevanța acestei inițiative este cu atât mai mare cu cât Republica Moldova își asumă tot mai evident obligațiile internaționale, inclusiv cele ce decurg din Convenția de la Istanbul, adoptând o viziune modernă asupra combaterii violenței de gen [13, 41]. Prin urmare, demersul nu răspunde doar unei urgențe sociale stringente, ci devine și o șansă de a transforma spațiul arhitectural într-un cadru de siguranță, menit să ofere protecție, vindecare și să contribuie activ la restabilirea dreptății sociale.

În ciuda eforturilor remarcabile depuse de asociațiile locale și organizațiile neguvernamentale, Republicii Moldova îi lipsește o instituție centrală capabilă să unifice toate aceste mecanisme de suport. Absența unui Centru integrat fragmentează de multe ori măsurile de asistență, punând în evidență nevoia unei structuri unice, care să coordoneze intervențiile, să asigure servicii multidisciplinare și să servească drept model ce poate fi preluat ulterior și în alte regiuni ale țării. Rolul unei asemenea instituții ar depăși simpla găzduire de urgență, ea ar deveni un nucleu de expertiză națională, facilitând colaborarea strânsă cu autoritățile publice și partenerii internaționali. Totodată, un centru de acest calibru ar prelua sarcina esențială de formare pentru asistenții sociali, psihologii și juriștii care luptă în prima linie împotriva violenței de gen.

Sistemul actual de asistență dedicat protecției victimelor este structurat în jurul a nouă centre rezidențiale de stat și zece entități neguvernamentale, eforturile lor comune fiind orientate către oferirea de adăpost, consiliere psihologică, ghidaj juridic și suport social. Principalele Centre din Republica Moldova:

- *Centrul de asistență și protecție a victimelor și potențialelor victime ale traficului de ființe umane din Chișinău* - o instituție specializată în intervenția de urgență, capabilă să găzduiască 24 de persoane în condiții optime de siguranță și igienă, oferindu-le în același timp asistență juridică, medicală și socială imediată [58, 60].
- *Centrul de Criză Familială „Sotis” Bălți* - a cărui activitate vizează atât plasamentul temporar al mamelor cu copii în limita a 19 locuri, cât și reintegrarea socială și

oferirea de suport educațional și psihologic pentru persoanele din întreaga zonă de nord [56].

- *Centrul Maternal „Pro Familia” (Căușeni)* - o instituție publică ce beneficiază de expertiza Asociației Psihologilor „Tighina”. Dispunând tot de o capacitate de 19 locuri, acest centru asigură un refugiu sigur pentru cuplul mamă-copil și dezvoltă programe esențiale de consiliere multidisciplinară, menite să le redea victimelor autonomia și echilibrul interior [35, 42].

Cu toate acestea, rețeaua actuală de sprijin rămâne preponderent axată pe gestionarea situațiilor de criză imediată, lăsând neacoperită nevoia acută de reabilitare și monitorizare pe termen lung, fapt ce poate diminua eficiența pe termen lung a intervențiilor.

Pentru a corecta aceste neajunsuri structurale, autoritățile au demarat o serie de reforme strategice majore. Astfel, primăvara anului 2025 a marcat lansarea a două programe naționale de anvergură destinate consolidării sistemului public de prevenire și protecție. Aceste inițiative au fost puse în mișcare de către Agenția Națională de Prevenire și Combateră a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie (ANPCV), în strâns parteneriat cu UN Women Moldova și UNICEF Moldova, beneficiind de suportul financiar al Uniunii Europene. Acest pas important vine în completarea demersurilor începute la finele anului 2024, când ANPCV a anunțat o inițiativă ambițioasă: crearea unui HUB național specializat în prevenirea și combaterea violenței de gen, menit să unifice eforturile instituționale și să ofere o viziune coerentă asupra fenomenului [33, 34, 57].

Argumentarea alegerii locației

Fig 2 Schema situațională

Sursa: *elaborat de autor în baza raportului poliției*

Situl propus pentru implementarea acestui Proiect este situat în Mun. Chișinău, sectorul Botanica, în proximitatea Dacia 61. Alegerea acestei locații este susținută și de dinamica de extindere a orașului, arealul respectiv constituind un pol de interes major pentru dezvoltarea urbană viitoare.

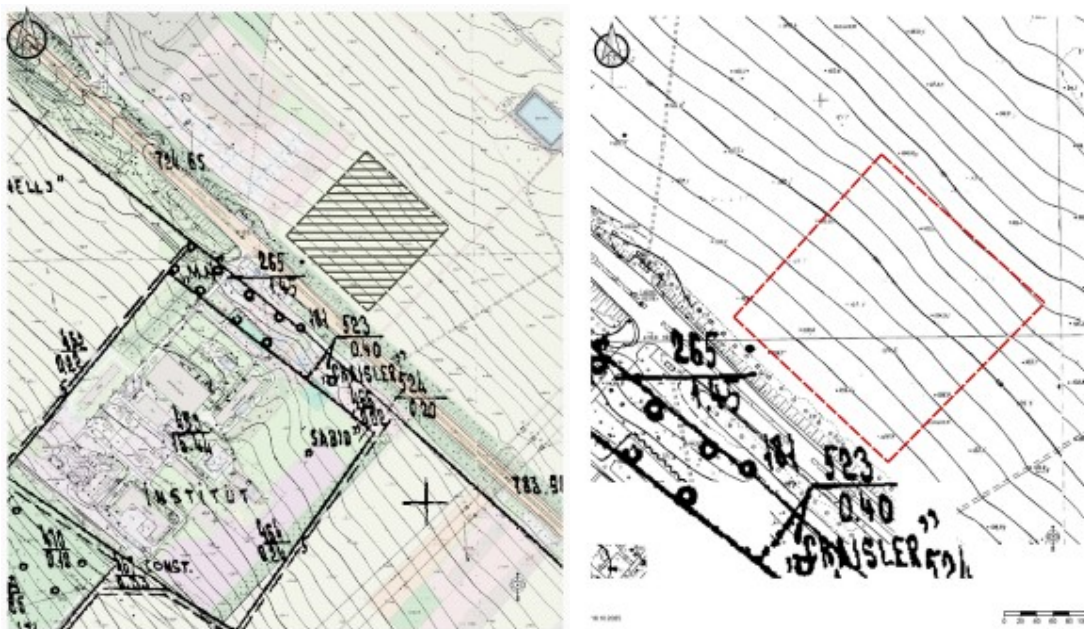

Fig 3 Harta topografică

Sursa: *elaborat de autor în baza raportului poliției*

Terenul propus răspunde pe deplin cerințelor funcționale ale proiectului, fiind integrat într-o zonă destinată serviciilor publice, administrative și comerciale. Poziționarea sa de-a lungul Bulevardului Dacia conferă viitoarei structuri o vizibilitate instituțională importantă și un acces extrem de facil pentru personal și beneficiari, datorită rețelelor de transport bine dezvoltate în această zonă. Din punct de vedere urbanistic, suprafața disponibilă oferă libertate pentru o compoziție arhitecturală complexă și multifuncțională.

Centrul se integrează armonios în țesutul urban mixt existent, fără a altera echilibrul funcțional al vecinătăților. Un avantaj deosebit pentru specificul programului de asistență socială îl reprezintă amplasarea ușor retrasă față de artera principală, acest detaliu urban creează o barieră naturală de protecție, garantând discreția și siguranța de care victimele violenței de gen au nevoie în procesul lor de recuperare.

Din punct de vedere urbanistic, dotarea completă a sitului cu utilități esențiale (apă, canalizare, electricitate, gaz și telecomunicații) reprezintă un avantaj tehnic major care susține

o zonare funcțională clară. Structura terenului favorizează o tranziție graduală de la spațiul public la cel privat: sectoarele administrative și de primire a vizitatorilor sunt poziționate spre artera principală, în timp ce nucleul rezidențial și curțile de recreere sunt retrase în partea interioară, un mediu mult mai liniștit și propice refacerii. Un alt argument puternic pentru alegerea acestui amplasament este vecinătatea cu un centru comercial și cu diverse instituții de utilitate publică (farmaceutice, de transport și de ordine publică). Acest ecosistem urban bine dezvoltat simplifică logistica intervențiilor multidisciplinare și colaborarea instituțională, oferind în același timp un cadru favorabil pentru autonomizarea victimelor, care pot accesa mai ușor locuri de muncă în imediata apropiere.

Fig 4 Fotofixarea terenului

Sursa: *elaborat de autor în baza raportului poliției*

Prin urmare, decizia privind alegerea amplasamentului este pe deplin justificată de o serie de avantaje strategice, printre care se numără accesibilitatea excelentă la nivel municipal și regional, conexiunea directă la rețelele de utilități și infrastructura tehnico-edilitară existentă. În egală măsură, amplasamentul terenului garantează confidențialitatea și securitatea deplină a beneficiarelor, oferind totodată o integrare firească în țesutul urban și un potențial generos de extindere pentru viitoare funcțiuni comunitare moderne. În acest fel, amplasamentul selectat răspunde nu doar rigorilor arhitecturale, tehnice și urbanistice, ci și esenței sociale a viitorului centru, aceea de a pune bazele unui refugiu sigur, incluziv și cald pentru femeile care au nevoie de sprijin în momentele lor de maximă vulnerabilitate.

Scopul și obiectivele lucrării.

Scopul lucrării constă în elaborarea conceptului arhitectural și funcțional al unui Centru de asistență și reintegrare pentru victimele supuse violenței domestice, care să răspundă cerințelor actuale de siguranță, confidențialitate și reintegrare socială. Demersul nostru urmărește transformarea spațiului fizic într-un refugiu empatic și sigur, esențial pentru o recuperare demnă. Prin configurarea propusă, instituția va putea susține o intervenție multidisciplinară, facilitând accesul femeilor și al copiilor la servicii vitale de consiliere, asistență medicală, îndrumare legală și educație.

Obiectivele lucrării:

- Stabilirea unor standarde riguroase de proiectare centrate pe securitate personală, monitorizarea fluxurilor de acces, protejarea intimității, confortul emoțional al beneficiarilor și responsabilitatea ecologică [7] .
- Elaborarea conceptului funcțional-spațial al centrului: zonarea teritoriului, relația dintre spațiile publice și cele private, accesibilitatea și fluxurile interne.
- Integrarea centrului în contextul urban printr-o abordare care asigură discreție, accesibilitate și coerență cu mediul construit existent.
- Implementarea unor soluții arhitecturale și estetice menite să inspire liniște și ospitalitate, generând o atmosferă caldă, sigură și profund propice procesului de reabilitare psihologică.
- Adoptarea unor sisteme constructive ecologice, menite să maximizeze eficiența energetică a clădirii și să reducă impactul acesteia asupra mediului înconjurător.
- Dezvoltarea unui model care poate fi replicat și adaptat pentru alte regiuni ale Republicii Moldova, contribuind astfel la consolidarea rețelei de adăposturi naționale.

Determinarea problemelor și stabilirea sarcinilor la tema proiectului

În ciuda progreselor importante înregistrate în ultimii ani la nivelul legislației în Republica Moldova, fenomenul violenței domestice rămâne o problemă socială profundă de o gravitate majoră. Infrastructura socială de suport nu este suficient de consolidată pentru a răspunde uniform și eficient pe întreg teritoriul țării. O vulnerabilitate structurală majoră constă în absența unui centru unic, rețeaua actuală fiind compusă preponderent din inițiative locale izolate, care se confruntă adesea cu resurse financiare limitate și cu o capacitate redusă de cazare.

Această realitate restrictivă este accentuată și de neajunsurile de ordin spațial. Multe dintre clădirile folosite în prezent ca refugii nu au fost proiectate arhitectural pentru o astfel de destinație specifică, fapt care le împiedică să garanteze confidențialitatea absolută, securitatea sporită sau acel confort psihologic esențial pentru recalibrarea emoțională a victimelor. Mai mult decât atât, eficiența intervențiilor este îngreunată de lipsa unei abordări multidisciplinare integrate. Separarea serviciilor de plasament de cele de consiliere psihologică, asistență socială, medicină și educație duce la o fragmentare a sprijinului, privând supraviețuitoarele de un parcurs coerent și continuu către vindecare și independență socială [49].

Analiza de specialitate scoate la iveală o deficiență majoră a cadrului normativ actual: absența unor standarde arhitecturale clare, dedicate exclusiv clădirilor de asistență socială. Există o nevoie profundă de a inova și de a proiecta spații sigure, în care designul în sine să devină un instrument de refacere psihologică și sprijin uman. Această necesitate structurală este amplificată de o realitate socială dură, marcată de înmulțirea constantă a episoadelor de violență domestică raportate în țară. Prin urmare, extinderea infrastructurii de protecție prin crearea unor instituții noi, moderne și racordate la rigorile Convenției de la Istanbul, nu mai este doar o opțiune urbanistică, ci o responsabilitate comunitară majoră.

Analiza SWOT.

Strenghts - Puncte tari	Weaknesses - Puncte slabe
• Terenul este amplasat de-a lungul unuia dintre cele mai importante bulevarde ale orașului, cu legături directe spre centrul municipiului și spre aeroport. • Zona dispune de toate rețelele necesare: apă, canalizare, energie electrică, gaze, telecomunicații • Poziționarea într-o zonă mixtă, cu funcțiuni comerciale și administrative, permite o integrare armonioasă și reprezintă potențial locuri de muncă. • Declivitatea terenului mică și forma dreptunghiulară permite exploatarea la maxim a terenului. • Acces la servicii și instituții: proximitate față de centrul 112, spitale, farmacii și transport public.	• Zgomot urban relativ ridicat din cauza traficului intens de pe Bulevardul Dacia. • Necesitatea unor bariere vizuale și acustice (vegetale sau arhitecturale) pentru a asigura confidențialitatea și protecția acustică a beneficiarilor. • Lipsa unei instituții de învățământ în raza de 500 m, va impune crearea unor soluții adaptate. • Lipsa standardelor arhitecturale și normative dedicate clădirilor cu funcțiune socială de protecție și adăpost.

Oppurtunities - Oportunități	Threats - Amenințări
• Crearea unui centru urban social și educațional modern în sudul Chișinăului, prin integrarea centrului într-un ansamblu urban cu rol comunitar. • Posibilitatea extinderii funcțiunilor: spații educative, ateliere, centre de consiliere, datorită terenului disponibil și a infrastructurii din jur. • Amplasarea în zona urbană permite colaborarea interinstituțională rapidă cu ONG-uri, poliție, instituții medicale și locuri de muncă. • Proiectul poate deveni un exemplu de arhitectură socială contemporană și sustenabilă pentru întreaga țară astfel devenind un model national replicabil. • Dezvoltarea arhitecturii sociale în Republica Moldova și creșterea conștientizării publice asupra violenței domestice și consolidarea rolului arhitecturii în combaterea acesteia.	• Poluare fonică și atmosferică provenită din traficul intens al arterei principale. • Eventuale schimbări urbanistice în zonă, noi construcții comerciale care pot influența pe termen lung caracterul și intimitatea spațiului.

Tabel 1: Analiza SWOT

Sursa: *elaborat de autor în baza raportului poliției*

Concluzii

Proiectul „Centru de asistență și reintegrare pentru victimele supuse violenței domestice” reprezintă o intervenție arhitecturală de importanță majoră pentru societatea contemporană a Republicii Moldova. Tema abordează una dintre cele mai sensibile și actuale probleme sociale, violența în familie, oferind o soluție complexă ce depășește limitele adăpostirii temporare și propune un spațiu de siguranță, vindecare și reintegrare [48].

Amplasarea centrului pe Bulevardul Dacia, în proximitatea zonelor comerciale și a infrastructurii urbane dezvoltate, asigură accesibilitate, vizibilitate controlată și potențial de integrare în câmpul muncii.

Conceptul propus urmărește crearea unui mediu terapeutic, bazat pe armonie vizuală, lumină naturală, materiale ecologice și organizare funcțională clară, care să inspire încredere și siguranță.

În concluzie, realizarea unui astfel de Centru nu reprezintă doar o necesitate funcțională, ci și o expresie a responsabilității civice și profesionale a arhitectului. Prin sinteza dintre aspectul social, etic și estetic, lucrarea propune un model contemporan de arhitectură umanistă, capabilă să contribuie la formarea unei societăți mai sigure

Structura lucrării

Lucrarea va debuta cu un demers teoretic complex, orientat spre analiza clasificării și sistematizării tipologice specifice tematicii proiectului, precum și asupra cerințelor tipologice de proiectare care stau la baza conceperii unui obiect arhitectural funcțional. În această etapă vor fi evidențiate principiile fundamentale de organizare spațială, relațiile funcționale dintre diferitele zone ale complexului și criteriile contemporane de proiectare, studiul teoretic va crea fundamentul necesar pentru înțelegerea direcțiilor actuale din arhitectură și pentru argumentarea soluțiilor propuse ulterior în proiect.

În continuare, cercetarea va fi completată prin analiza experienței naționale și internaționale de proiectare la tematica abordată. Vor fi analizate exemple relevante de centre și complexe similare, cu accent asupra organizării funcționale, expresiei volumetrice, relației cu contextul urban și utilizării soluțiilor constructive moderne. Această etapă va permite identificarea celor mai eficiente practici și va contribui la conturarea unei viziuni arhitecturale argumentate și actuale.

O etapă importantă a lucrării va fi dedicată studiului urbanistic și elaborării planului general al complexului propus. În cadrul acestei analize vor fi examinate caracteristicile amplasamentului, conexiunile urbane, circulațiile pietonale și carosabile. Schemele de analiză urbanistică și concluziile formulate vor constitui baza pentru elaborarea planului general, unde vor fi propuse zonarea funcțională și amenajarea teritoriului într-o manieră echilibrată, capabilă să răspundă atât cerințelor funcționale, cât și celor estetice și de integrare urbană. Partea centrală a lucrării va fi consacrată conceptului arhitectural și noutății propunerii de proiect, aceasta reprezentând esența demersului creativ. Se va pune accent pe definirea compoziției și imaginii arhitecturale a centrului, urmărindu-se crearea unei expresii contemporane și reprezentative pentru funcțiunea aleasă. Totodată, vor fi analizate soluțiile spațial-planimetrice propuse, organizarea funcțională pe niveluri, relațiile dintre spații și modul în care acestea contribuie la eficiența utilizării clădirii. O atenție deosebită va fi acordată tectonicii și finisajului fațadelor, soluției coloristice și materialelor utilizate, toate fiind abordate prin prisma sustenabilității și a necesității realizării unei construcții durabile, adaptate exigențelor contemporane de eficiență energetică și confort.

În cadrul compartimentului dedicat construcției clădirilor vor fi prezentate aspectele tehnice și constructive ale proiectului. Acesta va include descrierea amplasamentului obiectivului, analiza condițiilor de construire și prezentarea principalelor elemente constructive utilizate. De asemenea, vor fi abordate măsurile de protecție și siguranță ale centrului, evidențiindu-se soluțiile adoptate pentru asigurarea rezistenței, stabilității și funcționalității construcției. Pentru susținerea argumentelor tehnice și demonstrarea viabilității structurale a proiectului, va fi elaborat un calcul al unei grinzi din beton armat, însoțit de reprezentarea tehnică a armării acesteia, conform normativelor și cerințelor ingineresti actuale.

În vederea evaluării fezabilității proiectului, lucrarea va include și compartimentul destinat economiei construcțiilor, unde vor fi analizate aspectele teoretice ale eficienței proiectului investițional. Se vor calcula și argumenta cheltuielile investiționale necesare realizării obiectivului, precum și fluxurile nete de numerar estimate pentru perioada de exploatare. Totodată, vor fi examinate indicatorii de eficiență economică ai investiției, astfel încât proiectul să fie analizat nu doar din perspectiva arhitecturală și tehnică, ci și din punct de vedere economic și financiar.

În final, lucrarea se va încheia cu o concluzie generală care va sintetiza principalele idei și rezultate obținute pe parcursul cercetării și proiectării. Aceasta va evidenția relevanța soluțiilor propuse, aportul proiectului în contextul arhitectural și urbanistic actual, precum și importanța integrării aspectelor funcționale, estetice, constructive și economice într-o concepție unitară și durabilă [7, 10].

Bibliografie

1. DABIJA A.M. Noțiuni de proiectare a scărilor cu funcții civile. București: Ed. Universitară "Ion Mincu", 2006, 117 p. ISBN 978-973-7999-63-4.
2. NOVICOV L., STRATILA A., USTUROI L., *Economia construcțiilor. Argumentarea eficienței economice a proiectului investițional de construcții*. Chișinău, Editura "Tehnica-UTM", 2016.
3. NEUFERT, E. Neufert Architects' Data: New International Edition, Ed. a IV-a. John Wiley and Sons, 2023. 640 p. ISBN 9781119873945.
4. NICULAE, D. Geometria formelor arhitecturale. București: Ed. Universitară "Ion Mincu", 2009. 114 p. ISBN 978-973-1884-58-5.
5. OLEINIC, Svetlana. Stages of formation of architecture of Chisinau administrative buildings. În: *Journal of Engineering Science*. 2021, vol. XXVIII, nr. 1, pp. 91-99. ISSN 2587-3474.
6. ОЛЕЙНИК, Светлана; ТРОНЧУ, Сергий. *Принципы функционального зонирования общественных зданий. Методическое пособие*. Chișinău: UTM, 2015. 41 p. ISBN 978-9975-45-362-2.
7. OLEINIC, Svetlana, TRONCIU, Sergiu, ANDRONOVICI, Diana. *PRACTICA DE DOCUMENTARE (Practica de licență). Indicații metodice*, Chișinău: UTM, 2012. 32p. CZU 378:72(076.5) P 89; ISBN 978-9975-45-190-1
8. ROȘU, G. Spațiul arhitectural multifuncțional. București: Editura universitară Ion Mincu, 2005. 98 p. ISBN 973-7999-25-8.
9. Spațiu urban – spațiu arhitectural – spațiu interior. București: Ed. Universitară "Ion Mincu", 2011. 303 p. ISBN 978-606-638-003-4.
10. UNIVERSITATEA TEHNICĂ A MOLDOVEI. *Îndrumar metodic privind elaborarea proiectului de absolvire la programul Arhitectură*. Chișinău: UTM.

Cadrul legislativ - normativ

11. Parlamentul Republicii Moldova (2007, modificată 2024). Legea nr. 45/2007 privind prevenirea și combaterea violenței în familie, modificată prin Legea nr. 231/2024. Monitorul Oficial al Republicii Moldova.
12. Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18.04.2002
13. Council of Europe. Convention on Preventing and Combating Violence against Women and Domestic Violence (Istanbul Convention), 2011.
14. CP L.01.09:2025 Documente normative de reglementare și metodice în domeniul economiei construcțiilor Instrucțiuni privind formarea tarifelor pentru serviciile de întreținere tehnică a ascensoarelor
15. HOTĂRÎRE nr. 8 din 20.01.2016 cu privire la aprobarea Reglementării tehnice privind ascensoarele și componentele de siguranță pentru ascensoare
16. NCM A.07.02-2013. Regulamentul General de Urbanism al Republicii Moldova.
17. NCM C.01.01-2014. Cerințe generale de proiectare și construcție a clădirilor civile.
18. NCM C.01.02-2017 Clădiri civile Proiectarea construcțiilor pentru grădinițe de copii
19. NCM C.01.04-2005 Construcții civile Clădiri administrative. Norme de proiectare

20. NCM C.01.06-2025 Clădiri civile Cerințe generale de securitate pentru obiectivele de construcție la folosirea și accesibilitatea lor pentru persoanele cu dizabilități
21. NCM C.01.08-2025 Clădiri civile. Blocuri locative
22. NCM C.04.02-2005 Iluminatul natural și artificial
23. NCM E.01.02-2019 Acțiuni în construcții Regulament privind stabilirea categoriilor de importanță a construcțiilor
24. NCM E.03.01 – 2005 Siguranța în construcții. Protecția împotriva incendiilor a clădirilor și instalațiilor. Terminologie.
25. NCM F.02.02-2006. Calculul, proiectare și alcătuirea elementelor de construcții din beto armat și beton precomprimat.
26. NCM E.03.05 – 2004. Siguranța la incendii. Instalații automate de singere și semnalizare a incendiilor. Normativ pentru proiectare.
27. NP 006-96. Normativ privind proiectarea salilor aglomerate cu vizitatori cerințe de utilizatori indicativ
28. NCM L.01.07-2005. Regulament privind fundamentarea proiectelor investiționale în construcții
29. NP 06302 - Normativ privind criteriile de performanță specifice rampelor și scărilor pentru circulația pietonală în construcții
30. Planul Urbanistic General al orașului Chișinău. Elaborat în conformitate cu Decizia Consiliului Municipal Chișinău nr. 9/5 din 6 aprilie 2007. Chișinău: INCP Urbanproiect, 2007.
31. Planul Urbanistic General al orașului Chișinău. Regulamentul Local de Urbanism al orașului Chișinău. Chișinău, 2007.

Webografie :

32. academia.edu. Proiectarea clădirilor si edificiilor publice. . [online]. (accesat 07.02.2026). Disponibil: https://www.academia.edu/26021296/PROIECTAREA_CL%C4%82DIRILOR_SI_EDIFICIILOR_PUBLICE
33. ANPCV . Raport anual privind monitorizarea implementării Programului Național VFF 2023–2027 pentru anul 2024. Agenția Națională pentru Prevenirea și Combaterea Violenței față de Femei și Violenței în Familie. [online]. (accesat 18.10.2025). Disponibil: https://anpcv.gov.md/sites/default/files/2025-11/Raport%20anual%20privind%20monitorizarea-2024_anexa1.2.pdf
34. ANPCV. Programul Național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei 2023–2027, evaluat la jumătatea perioadei. Agenția Națională pentru Prevenirea și Combaterea Violenței față de Femei și Violenței în Familie. [online]. (accesat 18.10.2025). Disponibil: <https://anpcv.gov.md/ro/communication/comunicate-de-presa/programul-national-privind-prevenirea-si-combaterea-violentei>
35. ANPCV. Lista instituțiilor și organizațiilor de suport. Agenția Națională pentru Prevenirea și Combaterea Violenței față de Femei și Violenței în Familie. [online]. (accesat 18.10.2025). Disponibil: <https://anpcv.gov.md/ro/asistenta/lista-institutiilor>
36. ANPCV. A fost lansată prima resursă din Republica Moldova dedicată prevenirii violenței digitale împotriva femeilor și fetelor. Agenția Națională pentru Prevenirea și Combaterea Violenței față de Femei și Violenței în Familie. [online]. (accesat 19.10.2025). Disponibil:

- <https://anpcv.gov.md/ro/communication/comunicate-de-presa/fost-lansata-prima-resursa-din-republica-moldova-dedicata>
37. anticoruptie.md Barierele sociale și culturale - factori ce permit perpetuarea violenței domestice [online]. (accesat 19.10.2025). Disponibil: <https://anticoruptie.md/ro/stiri/barierele-sociale-si-culturale-factori-ce-permit-perpetuarea-violentei-domestice>
  38. archdaily.com No To Violence [online]. (accesat 19.10.2025). Disponibil: <https://www.archdaily.com/773055/firms-from-london-and-israel-design-a-shelter-for-domestic-abuse-victims-in-israel>
  39. architizer.com Repos Maternel [online]. (accesat 19.10.2025). Disponibil: <https://architizer.com/projects/repos-maternel-shelter-for-mothers-and-children/>
  40. Avocatul Poporului Ombudsman. Raportul anual al Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2024 [online]. (accesat 09.11.2025). Disponibil: ombudsman.md <https://ombudsman.md/raportul-anual-al-avocatului-poporului-privind-respectarea-drepturilor-si-libertatilor-omului-in-republica-moldova-in-anul-2024/>
  41. Consiliul Europei. Convenția privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul). CETS nr. 210. Strasbourg. [online]. (accesat 19.10.2025). Disponibil : <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/conventions/treaty/210>
  42. cdf.md Organizații ce oferă suport victimelor violenței în familie [online]. (accesat 09.11.2025). Disponibil: <https://cdf.md/herassments/organizatii-de-suport/>
  43. cdpd.md Cerințele de accesibilitate a clădirilor și drumurilor pentru persoanele cu mobilitate limitată. [online]. (accesat 09.11.2025). Disponibil: https://cdpd.md/wp-content/uploads/2021/05/Repere-metodologice_accesibilitatea.pdf
  44. diez.md. 63% din femeile din Moldova s-au confruntat cu un anumit tip de violență; doar 8,4% au raportat cazul la poliție. [online]. (accesat 19.10.2025). Disponibil : <https://diez.md/2022/12/19/63-din-femeile-din-moldova-s-au-confruntat-cu-un-anumit-tip-de-violenta-doar-84-dintre-acestea-au-raportat-cazul-la-politie/>
  45. Haven [online]. (accesat 18.10.2025). Disponibil: <https://havenmt.org/about-haven>
  46. Indexul Egalității de Gen în Republica Moldova. Raport privind egalitatea de gen în Republica Moldova. Ministerul Muncii și Protecției Sociale. Chișinău. [online]. (accesat 19.10.2025). Disponibil : <https://social.gov.md/wp-content/uploads/2025/04/barbatii-si-egalitatea-de-gen-in-rm-images-2024.pdf>
  47. metalocus.es Indigenous women. Anduhyaun Emergency Shelter by LGA Architectural Partners [online]. (accesat 19.10.2025). Disponibil : <https://www.metalocus.es/en/news/indigenous-women-anduhyaun-emergency-shelter-lga-architectural-partners>
  48. Ministerul Muncii și Protecției Sociale. Programul Național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023–2027. Chișinău. [online]. (accesat 19.10.2025). Disponibil :: https://social.gov.md/wp-content/uploads/2023/03/Programul-VFF-si-VF-15.03.2023_final.pdf

49. Moldova.un.org. Raport de analiză a cazurilor examinate de Comisia de monitorizare a cazurilor grave de violență în familie, 2024. [online]. (accesat 28.04.2026). Disponibil : <https://moldova.un.org/sites/default/files/2026-01/raport-letalitate-2024.pdf>
50. moldova.peopleinneed.net Ghidul serviciilor sociale din raionul Căușeni [online]. (accesat 08.11.2025). Disponibil : <https://moldova.peopleinneed.net/media/publications/1845/file/ghidul-serviciilor-sociale-causeni.pdf>
51. OSCE . Well-being and Safety of Women. Studiul privind bunăstarea și siguranța femeilor. Republica Moldova. Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa. Viena. [online]. (accesat 19.10.2025). Disponibil : https://www.osce.org/files/f/documents/e/f/425867_0.pdf
52. OSCE. Explorator de date: Rezultatele sondajului condus de OSCE privind bunăstarea și siguranța femeilor [online]. (accesat 19.10.2025). Disponibil : <https://www.osce.org/violence-against-women>
53. worldarchitecture.org HER SHELTER [online]. (accesat 20.10.2025). Disponibil: <https://worldarchitecture.org/architecture-projects/hfvnn/her-shelter-project-pages.html>
54. Realitatea.md . VioData — primul sistem informațional dedicat combaterii violenței. Cum va ajuta victimele și autoritățile. [online]. (accesat 18.10.2025). Disponibil: <https://realitatea.md/viodata-primul-sistem-informational-dedicat-combaterii-violentei-cum-va-ajuta-victimele-si-autoritatile/>
55. Social.gov.md . Raport de analiză a compatibilității legislației naționale cu cerințele Convenției de la Istanbul. Ministerul Muncii și Protecției Sociale. Chișinău. [online]. (accesat 18.10.2025). Disponibil: https://social.gov.md/wp-content/uploads/2024/07/RAPORT-de-compatibilitate-2024.iulie_.pdf
56. Sotis Instituție Publică Centrul de Criză Familială „SOTIS” (accesat 08.11.2025). Disponibil: <https://balti.md/institutie-publica-centrul-de-criza-familiala-sotis/>
57. UN Women Moldova (Raportul de activitate al ANPCV pentru semestrul I 2024, audiat la Parlamentul Republicii 2024). Moldova. [online]. (accesat 18.10.2025). Disponibil: <https://moldova.unwomen.org/ro/stories/comunicat-de-presa/2024/11/raportul-de-activitate-al-agentiei-nationale-de-prevenire-si-combatere-a-violentei-impotriva-femeilor-si-a-violentei-in-familie-audiat-la-parlamente>
58. VoiceAmplified. Cartografierea și analiza serviciilor de plasament pentru victimele violenței față de femei și violenței în familie în Republica Moldova. [online]. (accesat 18.10.2025). Disponibil: https://voiceamplified.org/wp-content/uploads/2023/09/Voice-Mapping_romanian.pdf
59. ypradio.org Heaven Shelter [online]. (accesat 18.10.2025). Disponibil: <https://www.ypradio.org/2020-10-19/domestic-violence-shelter-fundraising-effort-points-to-increased-need-mid-pandemic>
60. zdg.md Unde pot apela femeile care sunt victime ale abuzului? Datele de contact ale instituțiilor care pot oferi ajutor ? (accesat 08.11.2025). Disponibil: <https://www.zdg.md/stiri/video-unde-pot-apela-femeile-care-sunt-victime-ale-abuzului-datele-de-contact-ale-institutiilor-care-pot-oferi-ajutor/>